

Karin Gullikson välkomnade författarinnan Margoth Elfving till biblioteket i Bjurholm, där många nyfikna ättlingar samlats för att få höra mer om sina förfäder.

Foto: AGNETA MALMSTRÖM

Örträskfinnar på bibliotek

BJURHOLM. Margoth Elfving från Örträsk utkom vid årsskiftet med boken Örträskfinnarna och Maria Mattsdotter. Nyligen presenterade hon arbetet på Bjurholms bibliotek. Många av åhörarna var ättlingar till de första nybyggarna i Örträsk.

Margoth Elfving har själv rötterna i Örträskbygden. Boken om Örträskfinnarna och Maria Mattsdotter kom till efter en kurs som Margoth deltog i, där hon valde att fördjupa sig i hembygdens historia och sina egna rötter.

– Jag har varit väldigt fascinerad av Ossian Egerbladhs skrifter som dokumenterar Lycksele lappmarks bebyggelsehistoria, säger Margoth.

Margoth berättar att målet med boken har varit att belysa kolonisationsprocessen som började i slutet av 1600-talet, samt nybyggargärningen som såg till att odla upp landskapet i lapp-

”Karta uppå Örträsk byars ägor uti Wästerbottens södra Contract och Umeå Lappmarcs, afmått Anno 1726”.

marken, vilket man inte så ofta talar om. Sedan får åhörarna en intressant historielektion om Sverige i början av 1600-talet, då en enväldig kung bestämde och Sveriges karta såg annorlunda ut.

Hon berättar att det första nybygget påbörjades 1675, och det häbre som idag står på näset i Örträsk har kunnat dateras till 1680, vilket innebär att den är byggd av den första familjen. När de första nybyggarna kom till Lycksele lappmark var det tuffa villkor. Kvinnor hade inte mycket att säga till om

utan fick förlita sig på sin man. Om mannen dog kunde inte änkan stanna kvar med sina barn på hemmanet utan fick flytta och det var fritt fram för vem som helst att överta ägorna.

Det var också ett väglöst land där nybyggarna fick trampa upp egna vägar och ofta höll man sig utmed vattendragen. Var fjärde helg skulle man infinna sig i kyrkan i Lycksele som låg sex mil bort.

På Örträsk hembygdsområde kan man idag beskåda en skulptur av den förste ny-

Ossian Egerblad

Ossian Egerblad (1897 - 1978) var läraren och hembygdsvetenskapsforskaren som 1963-1977 gav ut skrifter om bebyggelsehistorien i Lycksele lappmark. 1973 blev han filosofie hedersdoktor vid Umeå universitet. Ossian var far till den mer kände Berndt Egerblad.

Margoth Elfving bok Örträskfinnarna och Maria Mattsdotter, en dokumentär berättelse om kolonisationen av Lycksele lappmark, är utgiven på förlaget Ord & visor.

byggaren som kom från Finland via Falun och Agnäs. Huvudpersonen Märten Mårtensson, som till nybyggaren, gifte sig med Maria Mattsdotter från Mjösjö cirka 1707, och fick då ta över nybygget på näset.

– Det känns angeläget att skildra den här biten av vår historia och då särskilt nybyggarkvinnorna, dessutom tycker jag det är viktigt att man faktiskt känner till sin historia, säger Margoth.

AGNETA MALMSTRÖM

9000

var året då första nybygget i Örträsk påbörjades.